

Ekoskolas tēma - ŪDENS

1. Ievads tēmā

Lai arī Latvijā nav vietu, kur mēs varētu izsmelt dzeramā ūdens krājumus, ir vērts ūdeni taupīt, lai samazinātu tā iegūšanai nepieciešamo enerģiju. Tāpat svarīgi izpētīt, vai skolas radītie notekūdeņi tiek pietiekami attīrīti pirms ūdens atkal nonāk dabā.

2. Katra skolēna, pedagoga un vecāka izvērtējums

Atzīmējiet atbilstošo līmeni katrā jautājumā pēc šāda principa:

1 – nepieņemami, 2 – slikti, 3 apmierinoši, 4 – labi, 5 – lieliski (piemēri doti pa labi un pa kreisi)

Aptaujā piedalījās 22 skolēni no 7.-9.klasei un 6 pedagogi. Aptauja tika veikta marta mēnesī, saistībā ar starptautisko Ūdens dienu.

		1	sk.	P	2	SK	P	3	SK	P	4	SK	P	5	SK	P	
Vai skolā ir sastopami piloši krāni, kurus nevar aizgriezt?	Bieži							3				5			14	6	Nav sastopami
Vai tualetēs ir podi, kuriem sarežģīti noslēgt ūdens tvertni?	Bieži							3				5			14	6	Nav sastopami
Cik tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem?	0 – 20% (no visām)				4			7				6	2		5	1	100% (visās tualetēs)

	tualetēm)															
Vai jums ir zināms par iespējamām ūdens zudumiem no caurulēm un citur ūdens apgādes sistēmā?	Ir zudumi / nav informācijas		5	1			5	1		2			10	2	Sistēmā zudumu nav	
Vai skolā uzstādīti ūdens taupīšanas rīki (aeratori u.c.)	Nav		5	1			8			1	2		8	1	Gandrīz visur	
Cik bieži redzama skolēnu izšķērdīga rīkošanās ar ūdeni?	Bieži		2	1		6		5	2		6	2		3	1	Gandrīz nekad
Tualetes/dušas, kurās uzstādīti atgādinājumi par ūdens taupīšanu	0 – 10%		7	1		4	1		5		1			3	2	100%
Vai skola savāc un izmanto lietus ūdeni?	Netiek vākts		11	5		1			8					1		Vāc un izmanto

Skolotāji un vecākie skolēni zina, kur nonāk skolas notekūdeņi	Neviens nezina				4	1		10	2		5	1		3	2	Zina visi	
Vai notekūdeņi pirms nonākšanas dabā tiek pietiekami attīrīti?	Attīrīšana nenotiek		2	1				8	1		6			5	3	Ūdens tiek uzticami attīrīts	
Vai skola mēdz apmeklēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtas?	Netiek apmeklētas		8			4	2		6	1		2	1		1	Tā ir daļa no mācību procesa	
Cik daudz vidi piesārņojoša sāls ziemā lieto skolas apkārtnē?	Daudz					2			8	1		6			7	3	Nemaz, izmanto citas metodes
Vai skolas apkārtnē ir sastopamas virsmas, kas kavē ūdens aizplūšanu notekūdeņu	Nav virsmu, asfaltētās pagalmi		4	1		3			2			6	4		7	Liela ūdens daļa uzsūcas, saglabājas	

sistēmā (bruģis, zālājs)?														
Vai skolā ir iespējams uzpildīt līdz paņemtās ūdens pudeles?	Nekad			1		1	1		2	1		18	4	vienmēr
Kamēr Tu mazgā rokas ar ziepēm, vai tajā laikā esi aizgriezis ūdens krānu?	nekad		6		1		2		6	1		7	4	vienmēr
Vai Tu savas veselības labā, ikdienā lieto ūdeni? (līdz 2 L diennaktī)	Nekad		1		1		6		8	2		6	4	lietoju

Paldies par atvēlēto laiku un sniegtajām atbildēm.

Ekoskolas vārdā koordinatore Gita.

Secinājumi: Daudzi skolēni un pedagogi nebija pat aizdomājušies, ko dažas lietas nozīmē, piem., kāpēc tualetēs ir podi ar diviem ūdens noliešanas režīmiem? Šeit laukos dzīvojot, ja Tu neesi ceļotājs, un neesi pabijis citās attīstītākās valstīs, viesnīcās, tad ikdienas dzīvē lauku cilvēkam ir neiespējami šādās lietas redzēt dzīvē. (Citiem ir tikai sausā tualete, un nav saprašanas, kas tās ir pa divām podziņām...).

Ļoti daudzi cilvēki netaupa ūdeni piem., mazgājot rokas. Jo ir arī ,diemžēl, vēl tādas ģimenes, kurām nav mājokļos ūdensvadi.

Cilvēks mazgājas ielejot bļodā ūdeni, un ar to rēķinās.

Protams, liels savīļņojums bija par atbildi, ka skolā ir iespējams uzpildīt ūdens pudeles.

Šādi izvērtējot jautājumu par ūdeni, atklājas daudzas nezināmas lietas, par kurām ikdienā, mēs neaizdomājamies. Arī man kā skolas direktorei un ekoskolas koordinatorei, šeit ir lietas, kuras es skolā vēlētos mainīt. Pērkot jaunas lietas, es tām vairāk pievērsīšu uzmanību, kā šīs lietas man dzīvē kalpos, un kādus ietaupījumus dos gan skolai, gan apkārtējai videi.

Šī anketa tika nosūtīta arī skolēnu vecākiem, bet atbildes izskanēja, šādas: kā gan es to varu zināt, ja neesmu jau skolā bijis veselu gadu? Arī skolēni man rakstīja, bet kā man to zināt? Atbildēju, padomā, kā bija, kad Tu nāci uz skolu?